

Utvalg: Arbeidsutvalg Orkland
Møtested: Formannskapssalen, Orkdal Rådhus
Dato: 25.10.2017
Tid: 08:30

Gyldig forfall meldes snarest til Servicekontoret tlf. 72 48 30 00 eller på e-post til postmottak@orkdal.kommune.no

Orkanger, 19.10.2017

Are Hilstad
Leder

Synnøve Evjen Storsand
sekretær

Vi henstiller alle om ikke å bruke produkter med parfyme i forkant av -og i møtene. Takk for at du tar hensyn.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

SAKSLISTE

Saksnr	Innhold	Lukket behandling	Arkivsak
	Orientering		
OR 4/17	Prosjektstatus ved prosjektleder		
OR 5/17	Hovedgruppemøte samfunn (oppstart faggrupper m.m)		
DR 11/17	Politisk organisering		2017/10084
PS 4/17	Regelverk for gjennomføring av fellesnemdas møter		2017/10086
PS 5/17	Søknad om unntak for frister i eiendomsskatteloven		2017/10090
EV 4/17	Eventuelt		

Orientering

OR 4/17 Prosjektstatus ved prosjektleder /-

OR 5/17 Hovedgruppemøte samfunn (oppstart faggrupper m.m) /-

Drøftingsnotat på politisk organisering

Innhold

1. Premisser fra intensjonsavtalen vedrørende politisk organisering i Orkland	1
1.1 Kommunestyre med 51 representanter.....	2
1.2 Formannskap med 11 representanter	2
2. Hovedutvalg eller komiteer i hht kommuneloven §10	2
3. Gjennomgående representasjon.....	3
4. Størrelsen på utvalg.....	3
5. Antall utvalg.....	3
6. Dagens politiske organisering.....	4
7. Arbeidsinndelingen mellom utvalgene	5
8. Prinsipper for politisk organisering av Orkland kommune.....	5
9. Mulig alternativer for inndeling i hovedutvalg.....	6
10. Desentraliserte rådsorgan	7
11. Nærmiljøutvalg.....	8

1. Premisser fra intensjonsavtalen vedrørende politisk organisering i Orkland

Kommuner som slår seg sammen må organisere det politiske systemet på nytt, og i den forbindelse ta en rekke valg.

I intensjonsavtalen står det at den nye kommunen skal legge til rette for engasjement og deltagelse i utvikling av lokalsamfunnet og samhandling mellom kommune, lokalsamfunn og næringsliv.

Det er viktig å være bevisst på hvordan endringer i oppgaver og organisering i forbindelse med en sammenslåing kan påvirke folkevalgrollen.

Kommunestyrerepresentantene i Orkland skal ha en ombudsrolle, styringsrolle og lederrolle. Folkevalgte er representanter for innbyggerne, ansvarlige for kommunens drift, organisering og resultater, de skal representere kommunen utad, sette dagsorden og peke på ulike løsningsforslag. Det er viktig å være bevisst på at innholdet i de ulike rollene kan endres når kommuner slår seg sammen, og at det må etableres en felles forståelse for hvordan den best kan organiseres inn i Orkland.

Hovedproblemstillinger som må drøftes ved valg av organisering:

- Er det mest hensiktsmessig med faste utvalg eller komiteer?
- Hvor mange utvalg er det hensiktsmessig å opprette?
- Hvordan kan disse utvalg og komiteer sammensettes?
- Hvor omfattende beslutningsmyndighet kan de tildeles?

Intensjonsavtalen legger også noen føringer for politisk organisering vedrørende både størrelse på kommunestyret og formannskap

1.1 Kommunestyre med 51 representanter

Når flere kommuner slår seg sammen må den nye kommunen ta stilling til hvor stort kommunestyret skal være. Det handler om å finne en balanse mellom bred representasjon og god politisk styring. I intensjonsavtalen er det lagt opp til et relativt stort kommunestyre for Orkland med 51 representanter

1.2 Formannskap med 11 representanter

Intensjonsavtalen fastsetter at Orkland skal organiseres seg etter formannskapsmodellen, jf. Kommunelovens § 8. Alle de fire kommunene har formannskapsmodellen fra før, og det er også den vanligste måten å organisere seg på i norske kommuner i dag. I intensjonsavtalen er det bestemt at Orkland skal ha et formannskap med 11 representanter.

2. Hovedutvalg eller komiteer i hht kommuneloven §10

I henhold til kommuneloven §10 kan kommuner opprette politiske utvalg og komiteer med bestemte oppgaver og ansvar, som forbereder saker for kommunestyret, eller få delegert myndighet til å ferdigbehandle tildelte saker. Å opprette politiske utvalg og komiteer kan være hensiktsmessig fordi det gjerne vil være behov for en viss arbeidsdeling og spesialisering. Utvalg eller komiteer legger også til rette for en bredere og dypere deltakelse i politiske beslutningsprosesser.

I dag har både Meldal, Agdenes og Orkdal organisert det politiske arbeidet med hovedutvalg. Hovedforskjellen på å velge hovedutvalg i forhold til komiteer dreier seg om sammensetting og avgjørelsesmyndighet

Kommunestyrekomiteer kan ikke delegeres avgjørelsesmyndighet, men det kan hovedutvalg. Komiteer er kun saksforberedende organer og avgir således innstilling til kommunestyret. I kommunestyrekomiteer er det kun kommunestyrets medlemmer som kan velges som faste medlemmer. Samtlige kommunestyremedlemmer, med unntak av medlemmer i kontrollutvalget og ordfører, må være medlemmer av en komite om denne ordningen velges.

Det er viktig å påpeke at kommuner kan kombinere ordninger med faste utvalg og kommunestyrekomiteer, men dersom en ordning med kommunestyrekomiteer velges, må altså alle kommunestyrets medlemmer fordeles på disse komiteene.

Hovedutvalg kan delegeres avgjørelsesmyndighet i saker. I praksis handler altså valget mellom faste utvalg og kommunestyrekomiteer langt på vei om det politiske underutvalget skal ha mulighet til å ferdigbehandle saker eller ikke. Hovedutvalg med delegert avgjørelsesmyndighet i bestemte saker er den vanligste måten å organisere det politiske arbeidet på i norske kommuner.

3. Gjennomgående representasjon

Gjennomgående representasjon i sammensetningen av utvalg er at utvalgsmedlemmene velges blant kommunestyremedlemmene, og det som er mest vanlig. Argumentene for dette er at samtlige representanter engasjeres i utvalgsarbeid, forholdene legges bedre til rette for samordning og helhetsstyring. Det gir også en demokratisk legitimitet i sentrale beslutninger.

Dersom en velger hovedutvalg kan andre innbyggere enn direkte folkevalgte til kommunestyret kan trekkes inn i faste utvalg. Ettersom det er valgt et kommunestyret som er såpass stort, er det mange representanter som det må finnes en plass til inn i utvalgsstrukturen. Det vil være 51 kommunerepresentanter i Orkland, og 11 av disse skal sitte i formannskapet. Kommuneloven sier at minimum 1 kommunestyrerepresentant må sitte i kontrollutvalget. Det betyr at ved gjennomgående representasjon må det være minimum 39 plasser i hovedutvalg eller komiteer for de resterende kommunestyremedlemmene. Det er mulig å ha flere plasser for også ha med de øverste varaplassene inkludert utvalgsarbeidet.

4. Størrelsen på utvalg

Hovedutvalg og komiteer har en mer uformell arbeidsform enn kommunestyremøtene. Møtene organiseres slik at deltakerne tar ordet rundt bordet, og ikke bruker talestol for å holde innlegg. Det senker terskelen for å ta ordet og for meningsytringer. Utvalgene skal være en arena for politiske verksted.

Arealet til den nye kommunen er stort, og det er viktig at den politiske organiseringen hensyn tar det. Det gjøres gjennom et stort kommunestyre, men også at en vurderer størrelsen på utvalgene. Lokalkunnskap er en viktig i mange lokalpolitiske saker, men særlig viktig i regulering- og arealsaker. Det betyr at størrelsen til hovedutvalgene kan vektes noe ut fra behovet for bred lokalkunnskap og saksmengde, og at ikke alle utvalgene trenger å ha lik størrelse.

Dersom utvalgene blir veldig store vil muligheten til å fungere som et politisk verksted begrenses. I Intensjonserklæringen er det enighet om at formannskapene skal ha 11 representanter. Det kan også brukes på som en pekepinn på hva den maksimale størrelsen på et hovedutvalg bør være.

5. Antall utvalg

Dersom premisset om gjennomgående representasjon legges til grunn, må den politiske organiseringen ha minimum 39 plasser i hovedutvalg eller komiteer.

Ved tre hovedutvalg blir det 13 representanter i hvert utvalg. Det vil gi forholdvis store utvalg, og størrelsen blir større enn formannskapet.

Dersom en velger 4 eller 5 hovedutvalg, kan størrelsen på utvalgene tilpasses slik at en totalt får minimum 39 plasser, men samtidig har mulighet til å tilpasse utvalgsstørrelsen til saksmengde og behov.

6. Dagens politiske organisering

Dagens politiske organisering i de fire kommunene har både likheter og forskjeller. Både Orkdal, Meldal og Agdenes har hovedutvalg med delegert beslutningsmyndighet. Kommunestyrene er ulik i størrelse, og det gjenspeiler til en viss grad forskjellene i kommunestørrelse. Orkdal har det største kommunestyret, og har også et hovedutvalg mer enn Meldal og Agdenes. Snillfjord har ikke faste komiteer eller hovedutvalg.

Hovedskillelinjen på inndeling av utvalg er at Orkdal har valgt å skille fagområdene teknikk og forvaltning i ulike hovedutvalg, og i Orkdal er kultursakene lagt i et underutvalg til formannskapet. Det er også ulikt mellom kommunene hvorvidt næring ligger inn i formannskapets portefølje eller om det er plassert i et hovedutvalg.

Fig 1: Orkdal kommunes organisering i dag

Kommunestyre	35
Formannskap	11
Hovedutvalg forvaltning	11
Hovedutvalg teknikk	7
Hovedutvalg oppvekst og omsorg	11
Kulturutvalg*	6

* Kulturutvalget er et underutvalg under formannskapet, og ikke et hovedutvalg med beslutningsmyndighet.

Fig 2: Meldal kommunes organisering i dag

Kommunestyre	19
Formannskap	7
Hovedutvalg helse, oppvekst og kultur	7
Hovedutvalg landbruk og tekniske tjenester	7

Fig 3: Agdenes kommunes organisering i dag

Kommunestyre	17
Formannskap	5
Hovedutvalg for oppvekst og levekår	7
Hovedutvalget for drift og næring	7

Fig 4: Snillfjord kommunes organisering i dag:

Kommunestyre	17
Formannskap	5

7. Arbeidsinndelingen mellom utvalgene

Det er viktig å se på en struktur for det politiske arbeidet i Orkland som bidrar til beslutningseffektivitet og gir et oversiktlig organisasjonskart for kommunens innbyggere.

Det er vanlig å skille mellom to hovedprinsipper for inndeling av utvalg: et formålsprinsipp og et funksjonsprinsipp. Organisering ut fra et formålsprinsipp innebærer at inndelingen mellom utvalgene/komiteene baseres på ulike sektorer, saksfelt eller tjenestetyper som kommunen ivaretar, for eksempel undervisning, helse og sosial, kultur og teknisk sektor. I inndeling etter funksjonsprinsipp innebærer en inndeling på tvers av tjenestetype eller sektor, der inndelingen i stedet baseres på oppgavetyper som innebærer samme administrative prosesser, f.eks. driftsoppgaver (undervisning og helse- og sosial/ omsorg), utviklingsoppgaver (kultur, næring og miljø) og forvaltningsoppgaver (plan- og finanssaker).

Det som er sentrale diskusjoner i forhold til inndelingen mellom de ulike utvalgene er:

Skille forvaltning og teknikk?

Orkland må ta stilling til om de ønsker å skille teknikk og forvaltning. Forvaltning har en stor saksmengde, og i tillegg så kan en skille på rollene kommunen har som søker og reguleringsmyndighet/lovforvalter. Orkdal kommune har god erfaring med å skille teknikk og forvaltning i dag, både mhp saksmengde og ryddighet roller.

Skille pleie /omsorg og oppvekst?

Pleie og omsorg og oppvekst er store fagområder, og områder som har en stor andel av de totale, kommunale budsjettene. Likevel er dette områder som tradisjonelt har få beslutningsaker til behandling. I forbindelse med etablering av Orkland vil det være behov for politikere å gjøre seg kjent med geografien i tilbudsstrukturen.

Et eget utvalg for kultur, idrett og folkehelse

Det må tas stilling til om Orkland kommune skal ha et eget utvalg for kultur idrett og folkehelse, eller om området skal legges sammen med andre fagområder. Det kan være en diskusjon om dersom kultur legges sammen med lovpålagte tjenester kan kulturområdet komme i en skvis med lovpålagte tjenester innen pleie og omsorg eller innen oppvekstområdet.

8. Forslag til prinsipper for politisk organisering av Orkland kommune

Det er viktig å enes om noen prinsipper for den politiske organiseringen av den nye kommunen slik at organiseringen bidrar til å nå målene i intensjonserklæringen. Forslagene er basert på det som var hovedlinjene i debatten i fellesnemnd og arbeidsutvalg:

Hovedutvalg med delegert beslutningsmyndighet

Det er viktig at organiseringen bidrar til at beslutningsprosessene ikke oppleves unødvendig byråkratisk. Dersom Orkland velger å organisere det politiske arbeidet etter en hovedutvalgsmodell, kan hovedutvalgene få delegert noe beslutningsmyndighet innenfor sitt fagområde. Det kan bidra til smidige beslutningsprosesser, samt at arbeidet i hovedutvalget oppleves mer betydningsfullt. Detaljene i delegert myndighet bør fastsettes i delegeringsreglementet til kommunen.

Alle kommunestyrerepresentanter skal sitte i et utvalg, formannskap eller komite

Vervet som folkevalgt bør oppleves meningsfullt for den enkelte. Hovedutvalgene har gjerne en mer uformell arbeidsform enn kommunestyret der terskelen for å delta i politiske diskusjoner er lavere. Orkland bør søke en organisering med gjennomgående representasjon der alle kommunestyrerepresentantene enten sitter i formannskap, kontrollutvalg eller et hovedutvalg.

Hovedutvalg med maks gruppestørrelse på elve representanter

Det er viktig å kunne tilpasse størrelsen til utvalgene ut for forventet saksmengde og arbeidsomfang, men at ingen av utvalgene blir så store at det går utover muligheten til å fungere som politiske verksteder. Formannskapet skal ha elve representanter, og det er å anse som en maksimalstørrelse på det enkelte hovedutvalg.

Modell med minimum fire hovedutvalg

Dersom det skal være gjennomgående representasjon og at maksstørrelsen på utvalgene er elve representanter, gir det en modell med minimum fire hovedutvalg.

Dersom det er ønskelig med eget utvalg for kultur, så er det også naturlig å skille oppvekst og pleie og omsorg, ettersom pleie og oppvekst er veldig store områder.

Det må tas stilling til om teknikk og forvaltning skal deles i to utvalg. Det må også tas stilling til om næringssakene skal legges i hovedutvalg eller inn i formannskapets portefølje.

9. Mulig alternativer for inndeling i hovedutvalg

Gitt premissene:

- Hovedutvalg med delegert beslutningsmyndighet
- Alle kommunestyrerepresentanter skal sitte i et utvalg, formannskap eller komite
- Hovedutvalg med maks gruppestørrelse på elve representanter
- Modell med minimum fire hovedutvalg

Gir det minimum 39 representanter å fordele på hovedutvalg, men det kan også være fordel i og også inkludere noen av de øverste vararepresentantene i utvalgsarbeidet.

Eksempel 1: Fire hovedutvalg (40 plasser)

Hovedutvalg for forvaltning 11 repr.

Hovedutvalg for teknikk 9 repr.

Hovedutvalg for oppvekst og kultur 11 repr.

Hovedutvalg for pleie og omsorg 9 repr.

Her ligger kultur sammen med oppvekst og fritid, men det kan også organiseres med at kultur er sammen med Helse og velferd, eller at kultur er et eget utvalg under formannskapet.

Eksempel 2: Fem hovedutvalg (43 plasser)

Hovedutvalg for oppvekst 9 repr.

Hovedutvalg for pleie og omsorg 9 repr.

Kultur, idrett og folkehelse 7 repr.

Hovedutvalg for teknikk 7 repr.

Hovedutvalg forvaltning 11 repr.

Eksempel 3: Fire hovedutvalg (40 plasser)

Hovedutvalg for oppvekst 11 repr.

Hovedutvalg for pleie og omsorg 11 repr.

Kultur, idrett og folkehelse 9 repr.

Hovedutvalg for teknikk og forvaltning 11 repr.

10. Desentraliserte rådsorgan

I intensjonserklæringen står det at det må etableres en modell for desentraliserte rådsorgan. Her under eldreråd, ungdomsråd, råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne, idrettsråd og tilsvarende.

Oversikt over andre organ som inngår i den politiske organiseringen

	Snillfjord	Agdenes	Meldal	Orkdal
Eldrerådet	5	5	7	6
Kontrollutvalget	5	5	5	5
Administrasjonsutvalg	5+2	5+2	7+3	11+3
Kommunalt råd for personer med nedsatt funksjonsevne	4	6	7	
Ungdomsråd			9	
Komite for gruveforurensingssaker			7	

Eldrerådene i Orkland har hatt to møter, og de har startet dialogen med hvordan de ønsker at eldrerådet skal organiseres inn i Orkland. Eldrerådet har signalisert at de ønsker å komme med innspill på dette i løpet av høsten.

De kommunale rådene for personer med nedsatt funksjonsevne i Orkland har planlagt et møte i løpet av oktober, og det er naturlig at også de utfordres på hvordan dette rådet skal organiseres i Orkland kommune.

Det må også vurderes om det skal opprettes et ungdomsråd eller ungdommens kommunestyre. Det er kun Meldal som har ungdomsråd i dag. Det som ofte har vært utfordringen med organisering av ungdomsråd er å sikre kontinuitet og stabil aktivitet over tid.

Meldal har i dag også en komite for gruveforurensingssaker, som de andre kommunene naturlig nok ikke har i dag.

11. Nærmiljøutvalg

Intensjonsavtalen står det at det skal utarbeides en modell for nærmiljøutvalg som skal ha som formål å skape stedsutvikling i samhandling mellom kommune, lag og organisasjoner. Det skal avsettes egne midler til formålet.

Arbeidsutvalget oppfordres til å gi innspill til hvordan dette er tenkt konkretisert inn i Orkland.

Orkland**Saksframlegg**Saksbehandler
Ingvill KvernmoDato
19.10.2017Arkivreferanse
2017/10086-
1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
4/17	Arbeidsutvalg Orkland	25.10.2017

Regelverk for gjennomføring av fellesnemdas møter

Vedlegg

1 Reglement for gjennomføring av fellesnemdas møter

Prosjektleders tilrådning

Vedlagte reglement vedtas.

Bakgrunn for saken

Det er behov for et reglement for gjennomføring av fellesnemndas møter. Leder av fellesnemnda har utarbeidet et forslag til reglement for gjennomføring av fellesnemndas møter. Forslaget bygger på reglement som Orklandskommunene har i dag. Forslag til reglement ligger vedlagt

Vurdering**Tilrådingens økonomiske konsekvenser****Konsekvenser for vedtatte målsettinger**

Reglement for gjennomføring av møter i Fellesnemnda

Innkalling

Fellesnemnda holder møter i henhold til møteplan som Fellesnemnda selv har godkjent og ellers når Fellesnemndas leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det. Lederen setter opp saksliste og kaller inn til møte. Innkallingen skal opplyse om møtested og møtetidspunkt, samt inneholde en oversikt over de saker som skal behandles. Innkallingen sendes medlemmene senest 5 dager før møtet skal holdes. Møtene i Fellesnemnda skal kunngjøres offentlig og dokumenter som ikke er unntatt offentlig innsyn skal være tilgjengelig for allmenheten.

Møteplikt – forfall – varamedlemmer

Den som er valgt som medlem i Fellesnemnda plikter å delta i Fellesnemndas møter, med mindre han/hun har gyldig forfall. Dersom den som er innkalt ikke kan møte grunnet lovlig forfall skal han/hun uten opphold melde fra om dette til sekretariatet og opplyse om forfallsgrunn, slik at varamedlem kan innkalles.

Møtestyring – åpne eller lukkede dører

Møter i Fellesnemnda skal holdes for åpne dører og ledes av Fellesnemndas leder eller nestleder. Dersom begge har forfall skal Fellesnemnda velge møteleder ved flertallsvalg. Møteleder skal etter anmodning gi tillatelse til at forhandlingene blir tatt opp på lydbånd, video, eller blir kringkastet over radio eller fjernsyn, såfremt dette ikke virker forstyrrende på gjennomføringen av møtet. En slik tillatelse kan bare gis under åpne dører. Enhver har rett til å overvære møtene i folkevalgte organer og har rett til innsyn i sakens dokumenter. Hovedformålet når reglene pålegger eller tillater lukkede dører er hensynet til enkeltpersoner og private interesser.

- Dørene skal være lukket i saker med lovbestemt taushetsplikt, jf. forvaltningsloven § 13 og kan lukkes når hensynet til personvern krever dette. Terskelen for å lukke dørene av hensyn til personvern er høy, må foretas en interesseavveining i forhold til allmenhetens behov for tilstedeværelse.
- Dørene kan lukkes av hensyn til tungtveiende offentlige interesser dette kan f.eks. være knyttet til forretningsmessige forhold, eller behov å skjerme opplysninger om for eksempel offentlige kontroll- eller inspeksjonsrutiner.
- Rett og plikt til å lukke møtet omfatter bare den saken eller den delen av saken som nødvendiggjør at slike opplysninger trekkes inn i debatten. I lukkede møter omfatter taushetsplikten kun de opplysninger som er av en slik karakter at de anses å være taushetsbelagte, øvrige opplysninger anses ikke som omfattet selv om møtet går for lukkede dører.

Møtestart

På det tidspunkt som er fastsatt, foretar møtelederen opprop over de medlemmer og varamedlemmer som er til stede. Han/hun opplyser også hvem som har meldt forfall. Fellesnemnda er vedtaksfør når minst halvparten av medlemmene er til stede. Medlemmer og varamedlemmer som kommer etter at møtet er satt, eller som foretar skifte med andre medlemmer/varamedlemmer, må før slikt skifte blir foretatt, melde fra til møteleder slik at skiftet blir protokollført. Eventuelle merknader til innkallingen protokolleres.

Rekkefølgen i saksbehandlingen

Fellesnemnda behandler de saker som er nevnt i innkallingen, og til vanlig i den rekkefølgen de er satt opp. Interpellasjoner skal normalt komme før behandling av de ordinære sakene.

Fellesnemnda kan godkjenne at sakene behandles i en annen rekkefølge. Fellesnemnda kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte sakslisten. Den kan også treffe vedtak i sak som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møteleder eller 1/3 av de møtende medlemmer motsetter seg dette.

Inhabilitet

Den som er inhabil i en sak jfr. Forvaltningslovens § 6, skal ikke være med på å drøfte eller avgjøre en sak. Når et medlem av Fellesnemnda vet at han/hun er inhabil eller at det kan reises tvil om vedkommende sin inhabilitet, bør han/hun melde fra til leder eller sekretariat, slik at varamedlem kan kalles inn.

Møtestyring, debatt og behandling av forslag

Møteleder skal lese opp sakstittel som er brukt i innkallingen. Det skal framkomme om innstillingen til vedtak er fra AU, Partssammensatt utvalg eller fra prosjektleder.

Talere får ordet i den rekkefølge de har bedt om det. Talerne skal rette ordet til møteleder, ikke til forsamlingen. De skal holde seg til saken eller til den del av saken som debatten gjelder.

Møteleder skal påse at dette blir gjort. Det gis anledning til replikk, som gis straks etter en talers innlegg og før neste taler på talerlista. Møteleder kan sette begrenset taletid og avgjør når strek settes. Møtelederen skal ikke kommentere innlegg som er holdt. Ønsker møtelederen å delta i debatten, må han/hun tegne seg på talerlisten, og overlater møteledelsen til nestleder under sitt innlegg.

Andre forslag enn innstillingen, eller endringer til denne, skal fremsettes fra talerstolen og leveres skriftlig til møteleder. Det er anledning til å framsette og trekke forslag etter at strek er satt. Alle forslag som er framsatt og ikke trukket er til behandling under votering. Møteleder kan be om prøvevotering. Denne er ikke bindende. Representanter har anledning til å be om protokolltilførsel etter at votering er foretatt i en sak.

Interpellasjon

Interpellasjoner er forespørslar som gjelder prinsipielle spørsmål. Dette gir Fellesnemndas medlemmer anledning til å sette temaer og saker på dagsorden. En interpellasjon fremmes skriftlig til Fellesnemndas leder minst 7 dager før møtet avholdes. Som hovedregel bør ikke forslag framsatt i en interpellasjon realitetsbehandles i møtet, men oversendes til prosjektleder for utredning eller AU/Partssammensatt utvalg for videre behandling. Forslag av prinsipiell karakter som ikke direkte berører økonomiske eller organisatoriske forhold kan realitetsbehandles i møtet dersom møteleder eller 1/3 av Fellesnemndas medlemmer ikke motsetter seg det. Interpellasjoner besvares normalt av Fellesnemndas leder i møtet. Både interpellant og svarer får ordet to ganger hver, øvrige talere får ordet en gang hver. Interpellasjoner tas normalt opp først i møtet, før ordinære saker.

Møteslutt – protokoll

Det skal føres protokoll over Fellesnemndas møter. I protokollen framkommer tid og sted for møtet, hvem som møtte og hvem som var fraværende, innkallingsdag- og måte. Dersom noen er inhabil i en sak og fratrer, blir dette protokollert, likeledes hvem som evt. tiltrer. Videre framkommer det i protokollen hvilke saker som ble behandlet, samt alle framsatte forslag, avstemningsresultat og vedtak som er fattet.

Ved møtets avslutning leses protokollen opp og godkjennes. Møteleder samt to utvalgte representanter undertegner protokollen på organets vegne.

Orkland**Saksframlegg**Saksbehandler
Ingvill KvernmoDato
19.10.2017Arkivreferanse
2017/10090-
1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
5/17	Arbeidsutvalg Orkland	25.10.2017

Søknad om unntak fra regler og frister i eiendomsskatteloven

Vedlegg

1 Eiendomsskatt kommunesammenslåing veileder

Prosjektleders tilrådning

Med bakgrunn i uttalelse fra Kommunal og Moderniserings departementet med hjemmel i Inndelingsloven §17 d) søkes de overgangsordning knyttet til eiendomsskatt for Orkland, og unntak fra regler om frister og vilkår for å kreve inn eiendomsskatt i årene 2020 og 2021.

Begrunnelse for søknaden er at det er ulikt i kommunene i dag hvorvidt det er eiendomsskatt, samt at de to kommunene som har eiendomsskatt, har ulik utskriving av denne.

Bakgrunn for saken

Eiendomsskatten er en kommunal skatt der den enkelte kommune er egen skattemyndighet. Det er kommunestyret som avgjør om og i hvilken grad det skal skrives ut eiendomsskatt i kommunen. Kompetansen til å avgjøre dette kan ikke delegeres.

Kommunestyrets vedtak om utskriving av eiendomsskatt gjelder kun for ett år av gangen. Dette innebærer at kommunestyret hvert år må fatte vedtak om eventuell eiendomsskatt i forbindelse med budsjettvedtaket for kommende år.

Kommuner som er involvert i en kommunesammenslåing vil som regel ha ulike eiendomsskattegrader. Dette er tilfelle for Orklands kommunene, der Orkdal og Agdenes ikke har eiendomsskatt, mens Snillfjord og Meldal har eiendomsskatt, men med ulike virkeområder.

I forbindelse med en kommunesammenslåing må politikerne i den sammenslåtte kommunen bestemme seg for om det skal skrives ut eiendomsskatt, og i tilfelle hvordan skatten skal innrettes etter de muligheter loven åpner for. Det er imidlertid ikke nødvendig at dette kravet er oppfylt fra det første året kommunesammenslåingen er gjennomført, og det er mulig å søke om utsettelse for å ha felles regime for eiendomsskatt i den nye kommunen. Inndelingsloven § 17 d) angir prosedyrer og hjelmer overgangsregler ved kommunesammenslåing.

Vurdering

Det må gjøres en politisk vurdering av om Orkland skal ha eiendomsskatt eller ikke, ettersom kommunene har ulik praksis på dette i dag.

I intensjonserklæringen står det følgende om eiendomsskatt:

“Den nye kommunen skal utnytte sitt inntekspotensial. Eiendomsskatt vurderes av fellesnemnda.”

Dersom det fattes vedtak om eiendomsskatt må det utarbeides rammer og retningslinjer for taksering av eiendommer i den nye kommunen. Det er viktig at det er et godt økonomisk fundament for diskusjonen fellesnemnda skal ha knyttet til eiendomsskatt.

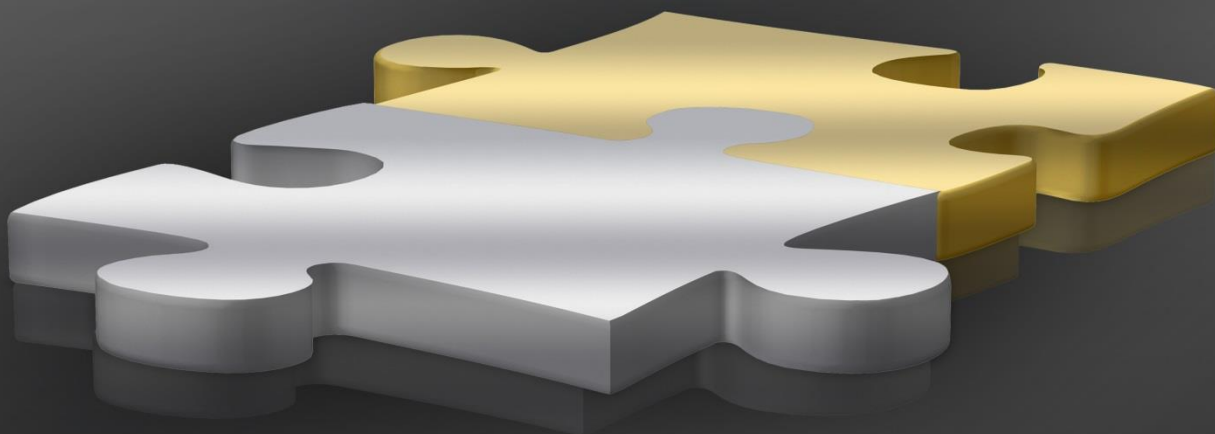
Dersom vi søker overgangsordning for Orkdal har fellesnemnda en større frihet til å vurdere når de ønsker at denne debatten skal tas. Dersom fellesnemnda ikke skal søke fritak, må fellesnemnda gjøre vedtak om eiendomsskatt senest i desember i 2018.

Tilrådingens økonomiske konsekvenser

Konsekvenser for vedtatte målsettinger

Eiendomsskatt ved kommunesammenslåing

Utarbeidet av KS Eiendomsskatteforum

Revidert per 1. januar 2017

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning.....	3
2.	Rettskilder	3
3.	Eiendomsskattevedtaket.....	3
3.1	Lovhjemmel, jf. eiendomsskatteloven § 1.....	3
3.2	Avgjørelsesmyndighet, jf. eiendomsskatteloven § 2.....	4
3.3	Vedtak om utskrivning av eiendomsskatt – budsjettvedtak	4
3.4	Innholdet i eiendomsskattevedtaket.....	4
4.	Justeringer i budsjettvedtaket i skatteåret	5
5.	Overgangsperiode	5
6.	Frist for utskrivning av eiendomsskatt	6
7.	Kommunestyrets forberedelse til budsjettvedtaket/utskrivning av eiendomsskatt	6
8.	Særlige fokusområder ved kommunesammenslåing.....	7
8.1	Utskrivningsalternativ.....	7
8.2	Skattesatser	7
8.3	Taksering.....	10
9.	Alternativ verdsetting av boliger – formuesgrunnlag	12
9.1	Generelt.....	12
9.2	Prisoner	13
10.	Relevante dokumenter.....	13

<p>Spørsmål ifm. veilederen kan rettes til advokat Anne-Lise Hellebostad E-post anne-lise.hellebostad@ks.no Tlf. 24 13 26 30 / 95 22 40 50</p>

1. Innledning

Solberg-regjeringen uttalte i Sundvollen-erklæringen at den ville gjennomføre en kommunereform, og Kommunal- og moderniseringsdepartementet la 14. mars 2014 frem Prop. 95 S (2013-2014) Kommuneproposisjonen 2015 med en egen meldingsdel om kommunereformen.

Som følge av regjeringens arbeid, utreder i dag en rekke kommuner sammenslåing med nabokommuner. Regjeringen har varslet at den tar sikte på å fremlegge en proposisjon for Stortinget i 2017 om resultatene av reformarbeidet.

En kommunesammenslåing reiser spørsmål på flere ulike områder.

I denne veilederen vil vi ta for oss problemstillinger som kan oppstå i tilknytning til kommunesammenslåing og eiendomsskatt. For en generell gjennomgang av reglene om utskrivning av eiendomsskatt, viser vi til veilederen «Kort innføring i reglene om utskrivning av eiendomsskatt» av advokat Hans O. Bang (senere omtalt som «Utskrivningsveilederen» i dette dokumentet). Veilederen er tilgjengelig for kommuner tilsluttet KS Eiendomsskatteforum (KSE).

2. Rettskilder

Lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser av 15. juni 2001 (inndelingslova) angir prosedyrer, og hjemler overgangsregler ved kommunesammenslåing. Loven har enkelte bestemmelser av særlig betydning for eiendomsskatten, som er en kommunal skatt hvor hver enkelt kommune er egen skattemyndighet.

Videre har Finansdepartementets skattelovavdeling avgitt enkelte prinsipputtalelser vedrørende kommunesammenslåing og eiendomsskatt.

Eiendomsskatteloven har ingen særskilte regler om kommunesammenslåing. Men generelt sett kan det sies at eiendomsskattelovens regler fungerer godt i forbindelse med kommunesammenslåing.

3. Eiendomsskattevedtaket

3.1 Lovhjemmel, jf. eiendomsskatteloven § 1

Eiendomsskatt skrives ut etter reglene i eiendomsskatteloven. Eiendomsskatteloven § 29 bestemmer at forvaltningsloven gjelder for behandling av eiendomsskattesaker med visse unntak.

3.2 Avgjørelsesmyndighet, jf. eiendomsskatteloven § 2

Eiendomsskatten er en kommunal skatt. Det er kommunestyret som avgjør om og i hvilken grad det skal skrives ut eiendomsskatt i kommunen. Kompetansen til å avgjøre dette kan ikke delegeres.

Eiendomsskattekontoret skriver ut eiendomsskatten i henhold til kommunestyrets vedtak.

3.3 Vedtak om utskriving av eiendomsskatt – budsjettvedtak

Kommunestyrets vedtak om utskriving av eiendomsskatt gjelder kun for ett år av gangen, jf. eiendomsskatteloven § 10. Dette innebærer at kommunestyret hvert år må fatte vedtak om eventuell eiendomsskatt i forbindelse med budsjettvedtaket for kommende år.

I forbindelse med en kommunesammenslåing må politikerne i den sammenslåtte kommunen bestemme seg for om det skal skrives ut eiendomsskatt, og i tilfelle hvordan skatten skal innrettes etter de muligheter loven åpner for.

3.4 Innholdet i eiendomsskattevedtaket

Følgende skal og kan inntas i budsjettvedtaket:

1. Hjemmel for utskriving av eiendomsskatt (esktl. § 2)
2. Hvilket utskrivningsalternativ som skal gjelde (esktl. § 3)
3. Hvilken skattesats som skal benyttes (esktl. §§ 11, 13)
4. Eventuell differensiering av skattesatser (esktl. § 12)
5. Eventuell bruk av bunnfradrag når boligeiendommer og fritidseiendommer er omfattet av skatteplikten (esktl. § 11)
6. Eventuell bruk av Skatteetatens formuesgrunnlag ved utskriving av eiendomsskatt på boliger (esktl. § 8 C-1)
7. Eventuell ny taksering av eiendommer (esktl. § 8 A-3) – særlig aktuelt ved kommunesammenslåing
8. Vedtak om eventuelle fritak - hvilke kategorier av eiendommer nevnt i esktl. § 7 som helt eller delvis skal fritas for eiendomsskatt (på generelt grunnlag og/eller etter søknad)
9. Kommunestyret kan vedta eiendomsskattevedtekter (utfyllende saksbehandlingsregler)
10. Antall terminer for innbetaling av eiendomsskatt (esktl. § 25)

4. Justeringer i budsjettvedtaket i skatteåret

Vedtaket om eiendomsskatt må fattes i forbindelse med budsjettbehandlingen forut for skatteåret, jf. pkt. 3.3. Det er imidlertid mulig å gjøre *justeringer* i budsjettvedtaket også i selve skatteåret, forutsatt at det skjer før skatten skrives ut, jf. FIN 15.08.1995.

For eksempel vil kommunestyret på tidspunkt for vedtak av budsjettet ikke alltid vite hva provenyet vil bli etter en taksering (dersom takstene og skattegrunnlaget ikke er klart). Det kan da være aktuelt å gjøre justering av f.eks. skattesatsen eller bunnfradrag kort tid før den forestående utskrivningen.

5. Overgangsperiode

Forut for en kommunesammenslåing vil de involverte kommunene som regel ha ulike eiendomsskatteregimer. Når kommuner slår seg sammen, må det etableres ett felles eiendomsskatteregime i den nye kommunen. Det er imidlertid ikke nødvendig at dette kravet er oppfylt fra det første året kommunesammenslåingen er gjennomført. Her kommer inndelingslovas regler inn.

Inndelingslova § 13 lyder:

§ 13. Lokale forskrifter, vedtekter og planvedtak

Ved samanslåing og deling av kommunar eller fylke gjeld lokale forskrifter og vedtekter framleis for vedkomande område inntil dei blir endra. Departementet fastset ein nærmare frist for når det lokale regelverket må vere vurdert med sikte på nødvendig endring.

Ved grensejustering skal forskrifter og vedtekter i den utvida kommunen straks gjelde for det overførte området.

Ei grenseendring har ikkje verknad for kommunale og regionale arealplanar som er utarbeidde etter reglane i plan- og bygningsloven. For andre planvedtak kan departementet gi nærmare reglar om verknad av grenseendringa, mellom anna fristar for revisjon av planvedtaka.

Det følger av bestemmelsen at etter en kommunesammenslåing kan eiendomsskattesatser og utskrivningsalternativer m.v. fortsatt gjelde i vedkommende område. Dette bestemmes av kommunestyret ved de årlige budsjettvedtakene. Det fremgår videre av bestemmelsen at departementet skal fastsette en nærmere bestemt frist for når endring må være vedtatt. I praksis har det som regel blitt gitt en overgangsperiode på to år før eiendomsskatten i de tidligere kommunene må være samkjørt i den sammenslåtte kommunen. Etter denne overgangsperioden må altså takseringen av (den sammenslåtte) kommunens eiendommer bygge på samme retningslinjer, og verdinivå og skattesatsen må være lik i hele kommunen, og utskrivningsalternativet som anvendes etter § 3 må være gitt lik anvendelse.

Også i overgangsperioden må kommunestyret fatte årlige eiendomsskattevedtak slik som beskrevet under punkt 3.4. Det må da fremgå av vedtaket at det skal gjelde ulike satser m.v. for ulike områder i den sammenslåtte kommunen. Se punkt 8.2 for eksempler på vedtak om eiendomsskatt for årene i overgangsperioden.

Også i overgangsperioden har kommunestyret anledning til å endre skattesats og utskrivningsalternativ m.v. på samme måte som de kunne gjort dersom kommunen ikke var i en overgangsperiode i forbindelse med en kommunesammenslåing.

6. Frist for utskrivning av eiendomsskatt

Som hovedregel skal eiendomsskatten være utskrevet før 1. mars i skatteåret, jf. esktl. § 14. For at eiendomsskatten skal anses utskrevet, må det både legges ut en eiendomsskatteliste til offentlig ettersyn og sendes ut skatteseddel til den enkelte skattyter. For en nærmere redegjørelse om hva som kreves for at eiendomsskatten skal anses utskrevet, viser vi til «Utskrivningsveilederen».

Det første året eiendomsskatt skrives ut i en kommune, må takstene være fastsatt og skatten skrevet ut innen utgangen av juni måned. Dette følger av esktl. § 14, 1. ledd, 3. pkt. Kommuner som slår seg sammen vil få den samme forlengede fristen for utskrivning av eiendomsskatten det året skatten skal være samkjørt, jf. FIN 17.06.1996. Dette innebærer at det første året den sammenslåtte kommunen skal skrive ut eiendomsskatt etter utløpet av overgangsperioden (som beskrevet under punkt 5), har kommunen frist til utgangen av juni med å skrive ut eiendomsskatten.

Når det gjelder frister for utskrivning av eiendomsskatt for øvrig, viser vi til «Utskrivningsveilederen».

7. Kommunestyrets forberedelse til budsjettvedtaket/utskrivning av eiendomsskatt

Perioden mellom kommunestyrets vedtak om utskrivning av eiendomsskatt (budsjettvedtak) og fristen for når eiendomsskatten må være skrevet ut, er relativt kort. Dette gjelder også i de tilfeller utskrivingsfristen er 30. juni.

Kommunestyret kan fatte et prinsippvedtak forut for budsjettvedtaket, slik at administrasjonen kan gjøre tiltak og sette i gang det forberedende arbeidet (som f.eks. taksering), jf. FIN 06.10.1994.

Prinsippvedtaket kan fattes når som helst, og kan f.eks. innebære en beslutning om utvidelse av eiendomsskatten, ny alminnelig taksering e.l.

8. Særlige fokusområder ved kommunesammenslåing

Reglene for utskrivning av eiendomsskatt er ikke særlig problematiske i forbindelse med en kommunesammenslåing. Det er likevel grunn til å rette fokus mot tre forhold som må vies særlig oppmerksomhet:

- 1) Utskrivningsalternativ
- 2) Skattesatser¹
- 3) Taksering

8.1 Utskrivningsalternativ

Det må avklares så tidlig som mulig hvilket utskrivningsalternativ som skal gjelde i den sammenslåtte kommunen. Dette vil få betydning for provenyinntgangen og hvor omfattende takseringsarbeidet blir.

Det følger av eiendomsskattelovens § 3 hvilke utskrivningsalternativer kommunestyret kan velge mellom:

- a) Faste eiendomar i heile kommunen
- b) Faste eiendomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis
- c) Berre på verk og bruk i heile kommunen
- d) Berre på verk og bruk og annan næringseigedom i heile kommunen
- e) Faste eiendomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis og på verk og bruk i heile kommunen
- f) Faste eiendomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis og på verk og bruk og annan næringseigedom i heile kommunen
- g) Faste eiendomar i heile kommunen, unnateke verk og bruk og annan næringseigedom

Andre utskrivningsalternativer enn disse kan ikke benyttes. Det er f.eks. ikke anledning til å skrive ut eiendomsskatt på alt annet enn «annen næringseiendom» (som ikke er verk og bruk). Etter at overgangsperioden er utløpt, er det heller ikke anledning til å velge at det skal være eiendomsskatt innenfor området til én eller flere av de opprinnelige kommunene, men ikke i andre.

8.2 Skattesatser

Det følger av eiendomsskatteloven § 11 at skattesatsen må være mellom 2 og 7 promille.

Det følger av eiendomsskatteloven § 13 at det første året en kommune skriver ut eiendomsskatt kan skattesatsen ikke være høyere enn 2 promille. Det følger videre av

¹ Se KSEs veileder Bruk av skattesatser ved utskrivning av eiendomsskatt

bestemmelsen at skattesatsen som hovedregel ikke kan økes med mer enn 2 promille hvert år etter innføringsåret.

Ved en kommunesammenslåing har den nye kommunen anledning til å vedta å bruke den høyeste satsen som har vært i bruk i én av kommunene før sammenslåingen. Dette følger av FINs uttalelse av 23.09.1991. Videre kan den sammenslåtte kommunen vedta at skattesatsen skal økes med 2 promille fra den høyeste satsen som har vært i bruk i én av kommunene før sammenslåingen.

Med virkning fra 1. januar 2017 trer en ny bestemmelse i eiendomsskatteloven §, annet ledd i kraft. Bestemmelsen lyder:

Ved første gongs utskrivning på bustader og fritidsbustader som følgje av overgang til nytt utskrivingsalternativ skal skatten for slik eigedom vere kr 2 for kvart kr 1000 av takstverdet. Reglane i første leden andre punktum flg. gjeld tilsvarende.

Det følger av endringslovens forarbeider at kommuner som utvider eiendomsskatten fra å gjelde innenfor områder som helt eller delvis er utbygd på byvis til å omfatte større deler av kommunen etter lovendringen ikke vil måtte skrive ut eiendomsskatt etter laveste sats på boligeiendommer. Dette begrunnes med at deler av eiendomsmassen (deler av kommunens boliger og fritidseiendommer) allerede var skattlagt før området for eiendomsskatt ble utvidet. Selv om enkelte boliger i et slikt tilfelle får eiendomsskatt for første gang, regnes ikke dette som første gang kommunen skriver ut eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer.

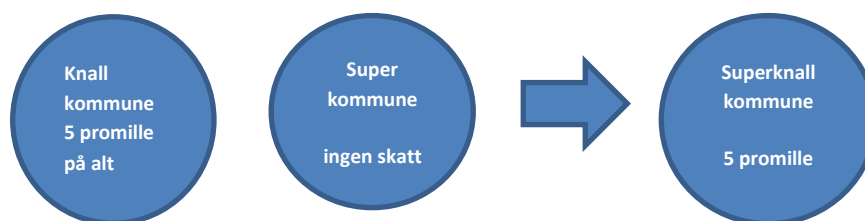
KSE antar at samme lovforståelse må legges til grunn ved en kommunesammenslåing. Dette innebærer at kommuner som slår seg sammen ikke er bundet til å benytte laveste skattesats på boligeiendommer såfremt minst én av kommunene skrev ut eiendomsskatt på slik eiendom før sammenslåingen.

KSE har bedt om Finansdepartementets bekreftelse på vår lovforståelse i brev av 06.09.2016, men henvendelsen er foreløpig ikke besvart.

Nedenfor gis det eksempler på bruk av skattesats. I tekstboksene gis det eksempler på hvordan de årlige budsjettvedtakene kan se ut for årene i overgangsperioden.

Eksempel 1:

Kommunene Knall og Super skal slås sammen. Forut for kommunesammenslåingen har Knall kommune skrevet ut eiendomsskatt med 5 promille på all fast eiendom i hele kommunen, mens Super kommune ikke har hatt eiendomsskatt. Etter kommunesammenslåingen kan satsen på 5 promille brukes på all skattepliktig eiendom (uavhengig av hvilket utskrivingsalternativ kommunen velger å bruke).

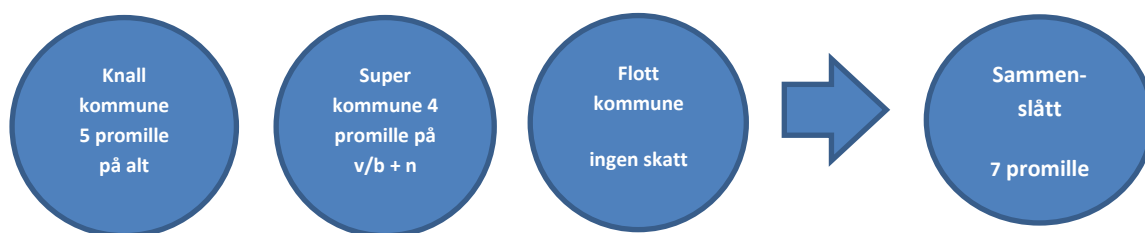

For årene i overgangsperioden vil budsjettvedtaket vedrørende utskrivningsalternativer og eiendomsskattesatser kunne se slik ut:

- I tidligere Knall kommune skal det skrives ut eiendomsskatt med 5 promille på fast eiendom i hele kommunen.
- I tidligere Super kommune skrives det ikke ut eiendomsskatt.

Eksempel 2:

Kommunene Knall, Super og Flott skal slås sammen. Forut for kommunesammenslåingen har Knall kommune skrevet ut eiendomsskatt med 5 promille på all fast eiendom i hele kommunen, Super kommune har skrevet ut eiendomsskatt med 4 promille på verk og bruk og annen næringseiendom, mens Flott kommune ikke har skrevet ut eiendomsskatt. Etter kommunesammenslåingen kan satsen på 7 promille² brukes på all skattepliktig eiendom (uavhengig av hvilket utskrivningsalternativ kommunen velger å bruke).

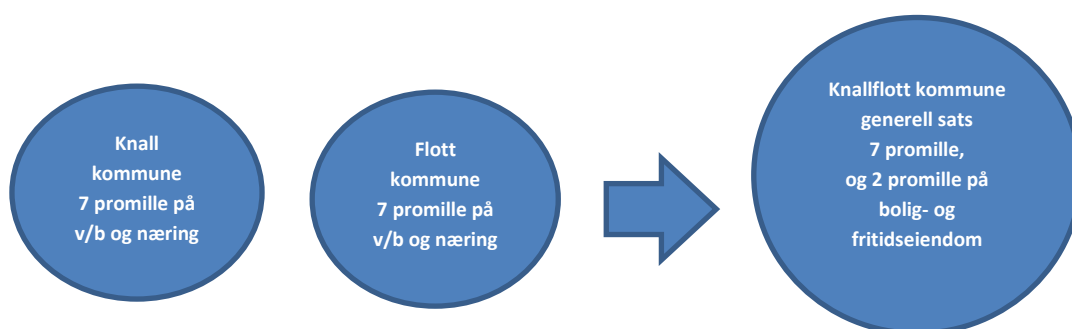
For årene i overgangsperioden vil budsjettvedtaket vedrørende utskrivningsalternativer og skattesatser kunne se slik ut:

- I tidligere Knall kommune skal det skrives ut eiendomsskatt med 5 promille på fast eiendom i hele kommunen.
- I tidligere Super kommune skal det skrives ut eiendomsskatt med 4 promille på verk og bruk og annen næringseiendom.
- I tidligere Flott kommune skrives det ikke ut eiendomsskatt.

² Satsen øker med 2 promille fra 5 promille som tidligere ble brukt i Knall kommune

Eksempel 3:

Kommunene Knall og Flott skal slås sammen. Forut for kommunesammenslåingen har begge kommuner skrevet ut eiendomsskatt på 7 promille på verk og bruk og annen næringseiendom. Etter kommunesammenslåingen kan satsen på 7 promille brukes på all skattepliktig eiendom med unntak av bolig- og fritidseiendommer. Ved eventuell skattlegging av bolig- og fritidseiendommer må skattesatsen være 2 promille det første året disse blir skattepliktige, jf. eiendomsskatteloven § 13, annet ledd.

For årene i overgangsperioden vil budsjettvedtaket vedrørende utskrivningsalternativer og skattesatser kunne se slik ut:

- Det skal skrives ut eiendomsskatt med 7 promille på verk og bruk og annen næringseiendom i hele Knallflott kommune.

Dersom kommunen er i tvil om hvorvidt valg av utskrivningsalternativ og bruk av skattesats er i overensstemmelse med eiendomsskatteloven, kan KSEs sekretariat kontaktes.

8.3 Taksering

Eiendomsskatteloven § 8 A-3, annet ledd fastslår at det skal gjennomføres en alminnelig taksering i kommunen hvert tiende år. Dersom det foreligger «særlige forhold» kan kommunestyret beslutte at det skal gjennomføres en alminnelig taksering selv om det ikke har gått 10 år siden forrige taksering. En kommunesammenslåing anses som et særlig forhold som innebærer at det kan gjennomføres alminnelig taksering til tross for at det ikke har gått 10 år siden forrige taksering, jf. FIN 01.09.1994.

Det følger videre av eiendomsskatteloven § 8 A-4 at kommunestyret, som et alternativ til alminnelig taksering, kan vedta at skattetaksten skal øke med inntil 10 % av det opprinnelige skattegrunnlaget for hvert år etter tiårsfristen for den siste alminnelige taksering - såkalt kontorjustering.

Etter overgangsperiodens utløp skal samtlige av de skattepliktige eiendommene i den sammenslåtte kommunen være taksert etter de samme retningslinjer. Dette innebærer at i hvert fall noen av eiendommene må takseres. Dersom man ikke velger å takseres alle de skattepliktige eiendommene, må de eiendommene som skal takseres, takseres etter de samme retningslinjer og med samme verdimålingstidspunkt som er brukt på de eiendommene der tidligere takster skal beholdes.

Hvorvidt kommunen bør velge å takseres samtlige skattepliktige eiendommer eller bare noen av eiendommene, avhenger bl.a. av hvor gamle takstene er, hvor mange eiendommer det dreier seg om, og hvilke retningslinjer som er brukt ved forrige taksering.

Eksempel 4:

Super kommune og Knall kommune skal slås sammen, og overgangsperioden utløper den 1. januar 2017. I den sammenslåtte kommunen skal det skrives ut skatt på all fast eiendom unntatt verk og bruk og annen næringseiendom.

Situasjonen før sammenslåingen er slik:

- Super kommune har ikke eiendomsskatt
- Knall kommune har eiendomsskatt på all fast eiendom. Siste alminnelige taksering var i 2010.

I denne situasjonen vil KSEs råd være å gjennomføre en taksering av samtlige skattepliktige eiendommer i den sammenslåtte kommunen. Dette fordi takstene i Knall kommune er relativt gamle, og ved en ny taksering vil takstene i Knall kommune fastsettes med utgangspunkt i dagens prisnivå. Dersom man imidlertid hadde valgt bare å takseres de eiendommene som ikke tidligere var skattepliktige, måtte disse takseres etter de samme retningslinjer som gjaldt ved takseringen i 2010, og på basis av prisnivået den gangen. Videre ville det uansett være en betydelig mengde eiendommer som måtte takseres, og ny alminnelig taksering måtte gjennomføres etter 10 år regnet fra 2010.

Eksempel 5:

Super kommune og Knall kommune skal slås sammen, og overgangsperioden utløper den 1. januar 2017. I den sammenslåtte kommunen skal det skrives ut eiendomsskatt på all fast eiendom.

Situasjonen før sammenslåingen er slik:

- Super kommune har eiendomsskatt på 11 verk og bruk. Gjeldende takster ble fastsatt for 7 år siden.
- Knall kommune har eiendomsskatt på all fast eiendom. Gjeldende takster ble fastsatt ved alminnelig taksering i 2015.

I denne situasjonen vil KSEs råd være å beholde takstene i Knall kommune, mens det i Super kommune gjennomføres en taksering av all skattepliktig fast eiendom i kommunen - også de 11 verk og brukene. Takseringen som skal gjennomføres i Super kommune må skje i tråd med takseringen som ble gjort i Knall kommune i 2015. Dette innebærer at Super må benytte de samme takseringsretningslinjene som Knall, og takstnivået på eiendommene i Super må gjenspeile takstnivået på de takserte eiendommer i Knall, jf. FIN 01.09.1994. Det må altså settes en «2015-takst» på eiendommene, selv om takstene først skal benyttes fra 2017. En slik taksering vil innebære en likebehandling av like eiendommer innenfor den sammenslåtte kommunen.

9. Alternativ verdsetting av boliger – formuesgrunnlag

9.1 Generelt

Det følger av eiendomsskatteloven § 8 C-1 at kommunestyret kan vedta at eiendomsskatt på boligeiendom skal bygge på formuesgrunnlag fastsatt av Skatteetaten³. Kommunestyret kan fatte beslutning om dette hvert år, uavhengig av hvor i takseringsperioden man befinner seg.

Ved en kommunesammenslåing kan kommunestyret i den sammenslåtte kommunen beslutte å benytte formuesgrunnlag ved utskriving av eiendomsskatt uavhengig av om dette har vært brukt i én, flere eller ingen av kommunene forut for sammenslåingen.

Når Skatteetaten fastsetter formuesgrunnlagene tas det utgangspunkt i boligens areal, boligtype, byggeår og geografisk beliggenhet. Den geografiske beliggenheten tas hensyn til ved at det innhentes opplysninger fra Statistisk Sentralbyrå. Landet deles inn i soner, og disse sonene er én av faktorene ved fastsettelsen av formuesgrunnlaget. Hovedregelen er at hver kommune er én sone (noen få bykommuner deles inn i flere soner). I områder med få omsatte boliger er flere kommuner slått sammen til én sone.

Hvordan soneinndelingen vil bli etter en kommunesammenslåing vil avhenge av hvor mange omsetninger som finner sted i området. Det er Statistisk Sentralbyrå som avgjør soneinndelingen.

³ Se KSEs veileder Bruk av formuesgrunnlag ved utskriving av eiendomsskatt på boliger

Kommunene kan ikke påvirke soneinndelingen, og ved bruk av formuesgrunnlag ved utskriving av eiendomsskatt på boliger, vil kommunene måtte benytte de formuesgrunnlag som presenteres av Skatteetaten.

9.2 Prissoner

KSE finner grunn til å påpeke at et område (tidligere kommune) kan komme i en annen prissone etter en kommunesammenslåing, noe som kan gi betydelige utslag i beregnet verdinivå. Dette er en problemstilling KSE har tatt opp med Statistisk Sentralbyrå og Skatteetaten, se vedlagte brev datert 31.08.2015. Ta kontakt med KSEs sekretariat dersom det er spørsmål om dette.

10. Relevante dokumenter

På KSEs nettsider hvor denne veilederen om eiendomsskatt og kommunesammenslåing ligger, vil du finne link til følgende dokumenter:

- Lov om eideomsskatt til kommunane
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1975-06-06-29?q=eigedomsskattelova>
- Inndelingslova <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2001-06-15-70?q=inndelingslova>
- Veilederen «Kort innføring i reglene om utskriving av eiendomsskatt»
- Uttalelser FIN datert 15.08.1995, 17.06.1996, 06.10.1994, 23.09.1991, 01.09.1994
- <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/a-bygge-en-ny-kommune---rad-fra-tidligere-sammenslainger/id2506700/>

På nettsiden www.ks.no kan du søke på «**KS Eiendomsskatteforum**». Du kommer til:

<http://www.ks.no/fagomrader/okonomi/ks-eiendomsskatteforum/>

Scroll helt ned til boksen med «**KSE for medlemmer – innlogging**». Legg inn passord og brukernavn. Velg tema «**Veiledere og utredninger**».

Kontoradresse: Haakon VII's gate 9, 0161 Oslo
 Postadresse: Postboks 1378 Vika, 0114 Oslo
 Telefon: 24 13 26 00
 E-post: ks@ks.no
 Nettside: www.ks.no

Bilde forside: Scanstockphoto.com

EV 4/17 Eventuelt /-